

VAN MENEKÜLÉS !

Lk 19,8

A bűn fogalmával minden ember foglalkozik, azért, mert bent, a lelke mélyén minden ember szeretne megszabadulni tőle. Gondolkodók (filozófusok), vallásos emberek, művészek, egyszerű, a mindennapokat élő emberek gyakran teszik fel magukban a kérdést: mi a bűn, miért van bűn, el lehet-e vészni benne visszatérhetetlenül, ha elkövettük, következményeit örök időkre viselnünk kell-e? Az elkövetett bűn végleg rányomja bélyegét életünkre? Van-e kiút?

A bűnnel és a hozzákapcsolódó kérdésekkel nagy költőnk, Arany János is balladáiban foglalkozik. Ezekben különböző bűnöket elkövető embereket jelenít meg, akik az elkövetett bűnökhöz különböző formában viszonyulnak. Egyik balladájából idézek két rövid sort: „Jaj, ha e szenny ott maradna / Hová kéne akkor lennem?!” Így sóhajt fel a bűnös nő, Ágnes asszony, aki érzi bűnének terhét és szeretne megszabadulni tőle, de nem tud! Szabadulni próbál önbecsapással, de önmagát nem tudja becsapni; szabadulni próbál mások félrevezetésével, de a mások ítélete, bár irgalmasnak tetszik, nem nyugtatja meg; szabadulni akar a természet adta lehetőségekkel, de ez sem ad enyhülést háborgó lelkének. Ki az, aki, ha a „szenny” ott maradt, segíteni tud, ki az, ha nem tudom hová legyek, helyet mutat nekem? Ki az, aki, ha bűneim elnyelő mocsarában fetrengek, megmentő kezet nyújt felém? Van-e valaki, aki segít?

A különböző vallások és a különböző felekezetek mindenike sajátos módon megfogalmazza, hogy mi a bűn. El lehet-e kerülni, s ha igen, hogyan? A bűnös ember számára van-e lehetőség, hogy bűnét jóvá tegye? Meg tud-e szabadulni az ember bűne súlyától? Van-e járható út az ember számára, hogy jó legyen, s ha egyszer bűnt követett el, elveszett-e menthetetlenül? Vannak olyan vallásos irányzatok, amelyek tanítása szerint a bűnös ember menthetetlenül elveszett! Sőt olyanok is, amelyek szerint az ember valósággal képtelen a jóra. Ez az eredendő bűnt vallók nézete. E szerint az ember bűnben fogantatik és tehet bármit, próbálhat bárhogyan is jót cselekedni, képtelen arra. Még a látszólag jó cselekedetei is bűnbe fulladnak, mert kitörölhetetlenül magában hordozza a bűnt, javíthatatlan, nincs benne a jóra sem hajlam, sem képesség, sem akarat, sem erő, sem vágy, sem tudás, sem törekvés, sem lehetőség.

A társadalom megítélése szerint valóban élnek a földön mindenki által elítélt emberek, bűnösök, akik látszólag elvesztek, megmenthetetlenek, megjavíthatatlanok. Akik megállíthatatlanul, visszatéríthetetlenül elindultak a lejtőn lefelé, s ha néha erőtlenül próbálkoznak is megváltozni, ez nem sikerül, nem sikerülhet nekik. Vannak részegségig züllött emberek, vannak megrögzött tolvajok, vannak környörtelenül kapzsi vagy önmagukkal szemben is fősvény emberek, vannak akik úgymond megrögzött csalók. Ezekről általában a társadalom megállapítja, végső következtésként, hogy nincs bennük szemérnyi becsület, nincs bennük emberség, elvesztek menthetetlenül!

Így van-e? Aki egyszer bűnt követett el, elveszett-e? Számára nincs visszatérés? Van-e lehetőség arra, hogy bűnbánatunkról bizonyosságot tegyünk?

Hitünk szerint az ember lelkiismerettel, ítélőképességgel és akaratlal rendelkező teremtmény, és mindezek mellé Isten szabadsággal is megáldott. Egyformán képes a jóra és a gonoszra. Rendelkezik azzal a lehetőséggel és mindazokkal a képességekkel, amelyeknek birtokában akarata szerint dönthet, hogy jót vagy rossz-

szat cselekedjen, a bűn mélységébe süllyedjen, vagy az erény magaslataira emelkedjen és azon megmaradjon. Természetesen az embernek, mint bármely más területen, itt is segítségre van szüksége. Csupán saját képességeire támaszkodva az ember csak nehezen, vagy egyáltalán nem tudja megtalálni minden helyzetben a helyes magatartást, az igaz utat, nem tud megmaradni azon. Érvényes ez különösképpen az olyan emberre, aki élete során egyszer már tévedett, engedett valamilyen kísértésnek, erkölcsi szempontból elbukott, eltévelyedett, aki már egyszer bünt követett el. Aki bűnét felismerte s érzi, hordozza annak terhét, az ilyennek különösen szüksége van a segítő kézre, az irányt mutató jelzőlámpára, a megnyugtató, bátorító, biztató szóra, a megbocsátásra, arra, hogy felismerje, a tudatába vesse kitörőhözhatatlanul: van lehetőség a megbocsátásra, van lehetőség a megértésre, van esély a rossz útról való visszatérésre, van út, amely a sötétből a világosságra, a mélységből a magasságba, a bűnből a tisztaságba vezet.

Segítség sokfelől közeledik felénk: tanítók, nevelők, eredményes életet megvalósított emberek példamutatása, a történelem, a művészetek különböző ágazatai, a legtöbb vallásos tanítás mind-mind arra hivatottak, hogy segítsék az embert erkölcsös élet megvalósításában, és segítsék a megtévedt embert a helyes útra való visszatérésben. Mi hisszük, hogy minden ember lelke mélyén él a vágy, hogy jó legyen, hogy tiszta életet éljen, hogy elkövetett hibáitól, bűneitől és azok terheitől megszabaduljon. Minden ember keresi a lehetőséget és a segítséget, hogy a „folt”, amelyről a balladában olvastunk, eltűnjön. A keresztény ember számára, mint legnagyobb segítség, mindig ott áll Jézus és az ő tanítása, az evangélium. Erre tanít Zákéus története.

Zákéus gazdag jerikói főszámvevő volt. Foglalkozása miatt mindenki gyűlölte, irigyelte, megvetette, bűnösnek tartotta. Benne a szegények elnyomóját, a nincstelenek kifosztóját, az idegen hatalom feltétel nélküli kiszolgálóját látták, azt, aki a mások verítékes munkájának gyümölcsét dézsmálta meg azért, hogy az idegenek és saját vagyonát munka nélkül és jogtalanul gyarapítsa. Aki vámszedő, az bűnös, hozta meg a korabeli társadalom a maga ítéletét és nem is alaptalanul. Az evangéliumi történetből kiérezhetjük, hogy Zákéus nagy vagyonra tett szert ezzel a foglalkozással. Vagyonának, gazdagságának azonban nem tudott gondtalanul örülni. Érezte, hogy azt nem igazságos úton szerezte. Lelkiismerete nem volt tiszta, s ezért nem lehetett nyugodt sem. Szeretett volna megtisztulni, szeretne volna megváltoztatni foglalkozását, eltörölni, elfelejteni, jóvá tenni a múltat. Ehhez azonban nem volt elég erős, nem találta a módot és az utat. Segítségre, bátorítására, útmutatásra volt szüksége s ezt minden jó szándéka ellenére senkitől nem kapta meg. Törekedett, reménykedett, de félt is büntudatától. Jézus Jerikón ment át. Zákéus minden bizonnal hallott már róla és tanításáról. Nem mert ugyan szembenézni Jézussal, sem közeledni hozzá, abban azonban bízott, hogy ha csak láthatja őt, abból erőt tud meríteni a megváltozáshoz. Felmászott hát egy útmenti fára, hogy onnan láthassa Jézust. Jézus, amikor a fa mellé ért, föltekintett és meglátta Zákéust. Leolvasta arcáról a bűnbánatot, a megváltozásra való törekvést, a jó szándékot, a segélykérést és szólott hozzá: „Zákéus, hamar szállj alá; mert ma nékem a házadnál kell maradnom!” Zákéus örömmel teljesítette a kérést és megragadta az alkalmat, megragadta a feléje nyújtott segítő kezét. A Jézussal való találkozásból erőt merített, reménységet, hitet, hogy van lehetőség új életet kezdeni, a bűnös élettől megtisztulni, megváltozni, jót cselekedni. Ezt ő így fogalmazta meg: „...Uram, íme minden vagyonomnak a felét a szegényeknek adom, és ha valakitől, valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.”

Van hát út, lehetőség a megtérésre, a megváltozásra, a büntől való megszabadulásra. Nincs végleg elveszett ember, mert mindenki van jóra való képesség és vágy is. Ha bűneinket felismerjük, ha azok súlyát nehéznek érezzük, ha magunkat gyöngének tartjuk arra, hogy saját erőnkől változtassunk életünkön, keressünk

hittel és reménységgel segítséget embertársainknál, Jézusnál, az Evangéliumban, s a megbocsátó Istennél, mert ha keresünk — találunk. Ámen.

ESZMÉK, GONDOLATOK

A hit Istennek ajándéka, Ő adja amennyit kinek akar adni és mikoron.
(*Dávid Ferenc*)

Az igazságot keresni és kimondani úgy, ahogyan gondoljuk, sohasem lehet bűn. Senkit sem szabad valamely meggyőződésre rákényszeríteni. A meggyőződés szabad. (*Sébastien Castellio*)

Ami lehetséges, az mindig létező is, lehet azonban, hogy a benne rejlő szép, igaz és helyes csak később, valamikor, századok múltával fog valóra válni. (*James Martineau*)

Nem a gyertya a fontos, hanem a láng a fő. (*Gárdonyi Géza*)

Ha az ember sóhajtani nem tudna, hát megfulladna. (*Móra Ferenc*)

A szellem emberét épp az jellemzi, hogy nem olthatja el magában a teljesség szomját, s nem nyomhatja el az egész iránti felelősség érzetét. (*Németh László*)

Eszme nélkül értelmetlen az értelem és eszmény nélkül világtalan a világ.
(*Szilágyi Domokos*)

Nagy lélek kell... a másik ember meggyőződését megérteni s méltányolni. Ebben kell versenyezni, nem a rágalmazásban. (*Gandhi*)

Egy vallás vagy filozófia értékét az próbálja meg, hogy mennyi jelenséget tud megmagyarázni. (*Emerson*)

Egymást ismerni nem annyit jelent, hogy mindent tudjunk egymásról, hanem egy szeretettel és bizalommal vagyunk egymás iránt és hiszünk egymásban.
(*Schweitzer Albert*)

Nem okos ember az, aki olyan fának nyesegeti az ágait, melynek az árnyékába húzódott. (*Mikszáth Kálmán*)

Saját magát nem félti az ember. Saját magával együtt van az ember utolsó percig. (*Babits Mihály*)

Megértettem: a sötétséget azért teremtette az Isten, hogy világosság szület-
hessen; semmit sem azért, hogy legyen valami. (*Szántó György*)

Isten úgy rendelte, hogy mindenki még halála előtt fizesse meg a tartozását: szeretettel és jó cselekedettel. (*Tolsztoj Leó*)

Minden szeretet annyit ér, amennyi benne az áldozatkészség. (*Széchenyi István*)

Kezedben óriás rostával / áll az Idő és egyre rostál./ Világokat szed és rostál ki / Vidáman és nem keseredve / s búsul csak az, akit kihullat./ S aki kihull, megérdemelte / Az ocsút az Idő nem szánja. (*Ady Endre*)

Ó, Istenem, teremts hát a semmiből /Új esztendőt nekünk./ Fehér lapot, hogy írjuk végre rá / Igaz történetünket: / A szeretet s a jóság álmait. (*Reményik Sándor*)